

HAMK Lähdeviiteopas

1.10.2024 alkaen,
korvaa aiemmat HAMKin lähdeviiteoppaat

Oppaasta

- Opas jakautuu kahteen osioon: Osio 1 Perusteet (Miksi ja miten lähdeviitteet?) sekä Osio 2 Esimerkit (Tarkat ohjeet ja esimerkit eri lähdetyyppeihin viittaamisesta)
- **Opettele** käyttämään sekä osiota 1 että 2.
- Eteen voi tulla tilanne, johon ei löydy vastausta tästä ohjeesta. Käytä silloin maalaisjärkeä. Olennaista on, että tekstissä viittaat asiantuntevaan, käyttämäsi lähteeseen ja että lukija pystyy viitteesi perusteella löytämään saman lähteen, jota sinä olet käyttänyt.
- **Tarkista** lopuksi, että jokaiselle lähdeluettelomerkinnälle löytyy samalla ilmaisulla alkava pari tekstiviitteistä.
- **Tarkista** myös, että kaikki työsi lähdeviitteet on merkitty johdonmukaisesti samalla tavalla.
- Neuvoja saat **tarvittaessa** oman alasi viestinnän (tai englannin) opettajalta.

Oppaan kaksi osiota

Osio 1

Lähdeviittaamisen perusteet

Osion 1 Perusteet sisällys

Lähdeviitteiden perusteet 6

Plagiointi 7

Kaksi osaa: tekstiviite ja lähdeluettelomerkintä 8

Tekstiviite: yksi vai useampia virkkeitä 9

Tekijä- ja asiakaskeinen tekstiviite 10

Miten rakentaa tekstiviite? 11

Miten rakentaa lähdeluettelomerkintä? 12

Sivunumeroiden merkintä tekstiviitteisiin 13

Mitä tehdä, jos jokin tieto puuttuu? 14

Tekstiviite: suora lainaus 15

Tekoälyn käyttö 16

Lähdeluettelo 17

Esimerkki lähdeluettelosta 18

Pitkien verkko-osoitteiden lyhentäminen lähdeluetteloon 19

Verkko-osoite: DOI, URN vai URL 20

Lähdeviitetyökalut 21

Lähdeviitteiden perusteet

- **Oma ja lainattu asia pitää tekstissä aina erottaa** selvästi toisistaan. Tässä apuun tulevat lähdeviitteet.
- HAMKissa käytettävä lähdemerkintätapa **pohjautuu APA 7 -tyyliin** ja esitellään näissä dioissa.
- Lähdeviitteet **merkitään mahdollisimman tarkasti**, jotta lukija voi halutessaan löytää alkuperäisen tiedon.
- Lähdeviitteillä osoitetaan, että asia tekstissä perustuu toisen tekijän teokseen.
- **Muista lähdekritiikki!** Arvioi esimerkiksi,
 - kuinka tunnettu ja arvostettu tietolähteen laatija on.
 - onko kyseessä tiedon alkuperäinen lähde.
 - kuinka tuoretta tieto on.
 - kuinka puolueeton tietolähteen laatija on.

Plagiointi

- Lähteiden tarkka merkintä on yksi hyvän tieteellisen käytännön perusasioista.
- **Plagiointia on** esimerkiksi:
 - Tekstin käyttäminen ilman, että oikeaa lähdettä ilmoitetaan.
 - Tekstin käyttäminen niin, että tekstiä on muutettu vain vähän, esimerkiksi vaihdettu yksittäisiä sanoja tai hiukan muokattu sanajärjestystä.
 - Sanatarkat lainaukset, joissa lähde on ilmoitettu mutta joista ei näy, että kyseessä on suora lainaus eikä pelkkä viittaus lähdetietoihin = suoraan kopioitu teksti, mutta lainausmerkeillä tai sisennyksellä ei ole merkitty suoraksi lainaukseksi.
- **Tietolähteen puuttuminen** tulkitaan plagioinniksi.
- Huomaa **tekoälyn** käytön yhteys plagiointiin (ks. osio 1, s. 15 sekä osio 2, s. 55 ja 56):
 - Tekoälyn tuottaman tekstin tai ratkaisun esittäminen omana on myös plagiointia.

Kaksi osaa: tekstiviite ja lähdeluettelomerkintä

- Lähdeviite muodostuu **kahdesta osasta: 1) tekstiviitteestä ja 2) sen vastineesta lähdeluettelossa**.
- Tekstin sisällä on **tekstiviite**. Se merkitään sulkuihin siihen kohtaan, jossa lainattava asia esitetään.
- **Tekstiviitteeseen** merkitään julkaisun tekijä, julkaisuvuosi ja mahdollinen sivunumero. **Esimerkiksi:**

(Vilka & Mankki, 2024, s. 132) tai (Voutilainen, 2020, ss. 34–36)
- **Lähdeluettelossa** jokaisella tekstiviitteellä on vastineensa, jossa kerrotaan lähteen tarkat tiedot (ks. poikkeus Julkaisemattomat lähteet osio 2, s. 25).
- **Lähdeluettelomerkinnän** tulee alkaa täsmälleen samoin kuin tekstiviite. **Esimerkiksi** yllä olevat esimerkkilähteet tulisivat seuraavasti:

Vilka, H. & Mankki, V. (2024). *Johdatus monimenetelmätutkimukseen*. Santalahti-kustannus.

Voutilainen, T. (2020). *Digitaalisten palvelujen sääntely*. Alma Talent.

Tekstiviite: yksi vai useampia virkkeitä

On tärkeää merkitä tekstiviite niin, että se kattaa lähteen tietoihin perustuvan tekstin.

Huom! **Viitteet merkitään tekstikappaleitasolla ja tarvittaessa virketasolla**, kuten ohjeesta a ilmenee.

- a) Jos viite kattaa tekstissä **vain yhden virkkeen** verran asiaa, viite tulee virkkeen sisään eli piste vasta sulun jälkeen:

Tutkijat voivat esiintyä julkisuudessa viidessä eri asiantuntijaroolissa (Väliverronen, 2016, s. 59).

- b) Jos viite kattaa **enemmän kuin yhden virkkeen**, viite tulee virkkeen lopetuspisteen jälkeen eikä sulun sisään tule pistettä:

Tutkijat voivat esiintyä julkisuudessa viidessä eri asiantuntijaroolissa. Näitä ovat popularisoija, tulkitsija, kriitikko, manageri ja osallistuja. (Väliverronen, 2016, s. 59)

Tekijä- ja asiakeskeinen tekstiviite

Tekstiviitteen voi merkitä kahdella eri tavalla:

a) **tekijäkeskeisesti, esimerkiksi**

Väliverrosen (2016, s. 59) mukaan tutkijat voivat esiintyä julkisuudessa viidessä eri asiantuntijaroolissa. Näitä ovat popularisoija, tulkitsija, kriitikko, manageri ja osallistuja.

b) **asiakeskeisesti, esimerkiksi:**

Tutkijat voivat esiintyä julkisuudessa viidessä eri asiantuntijaroolissa. Näitä ovat popularisoija, tulkitsija, kriitikko, manageri ja osallistuja. (Väliverrosen, 2016, s. 59)

Miten rakentaa tekstiviite?

Tekstiviitteessä on kolme elementtiä: tekijä, julkaisuvuosi ja sivunumero.
Muista, että jokaisella pisteellä, pilkulla ja välilyönnillä on oma tärkeä merkityksensä.

Tekijä: Kuka tai mikä taho lähdeoksen on tehnyt? Sukunimi tai organisaation nimi.

Julkaisuvuosi: Milloin lähdeos on julkaistu?

Sivunumero: Miltä sivulta lainaus löytyy? (mikäli lähteessä on sivunumerot)

Tekstiviitemerkintä:

(Tomperi, 2013, s. 2)

Miten rakentaa lähdeluettelomerkintä?

Lähdeluettelomerkinnässä on neljä elementtiä: tekijä, julkaisuvuosi, julkaisun nimi ja julkaisija/kustantaja ja/tai mahdollinen verkko-osoite. Muista, että jokaisella pisteellä, pilkulla ja välilyönnillä on oma tärkeä merkityksensä.

Tekijä: Kuka lähdeteoksen on tehnyt? Sukunimi ja etunimen ensimmäinen kirjain tai organisaation nimi, jos henkilötekijää ei ole (ks. Tarkemmin Osio 2 Esimerkit).

Vuosiluku: Milloin lähdeteos on julkaistu?

Nimi: Mikä lähdeteoksen nimi on?

Lähde: Mikä taho lähdeteoksen on julkaissut? (Verkkolähteissä myös verkko-osoite)

Lähdeluettelomerkintä:

Järvinen, P. (2023). *Tekoäly ja minä – ihmisenä tekoälyn aikakaudella*. Tammi.

Sivunumeroiden merkintä tekstiviitteisiin

HUOM! Myös verkkolähteissä on usein sivunumerot!

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Jos viittaa yhteen sivuun , tulee lyhenne s. (Laurén, 2019, s. 21)	Laurén, K. (2019). <i>Parametrinen malli lämmönsiirtimelle</i> [opinnäytetyö, Metropolia Ammattikorkeakoulu]. http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201903223633
Useampaan sivuun viitattaessa lyhenne on ss. (Niskanen & Jussila, 2024, ss. 52, 59)	Niskanen, T., & Jussila, V. (2024). <i>Nepsy-materiaalipankki ammattilaiselle</i> . Santalahti-kustannus.
Peräkkäisten sivunumeroiden väliin tulee ajatusviiva –, ei yhdysmerkki (Väylävirasto, 2019, ss. 14–15)	Väylävirasto. (2019). <i>Väyläviraston toimintaperiaatteet asemanseuduilla</i> . https://julkaisut.vayla.fi/pdf11/vo_2019-19_vaylan_toimintaperiaatteet_web.pdf

Mitä tehdä, jos jokin tieto puuttuu?

Puuttuva tieto	Ratkaisu	Lähdeluettelomerkinnän muotoilu	Tekstiviitteen muotoilu (asiakeskeinen) (tekijäkeskeinen)
Kaikki tiedot selvillä	Kerrotaan tekijä, julkaisuvuosi, julkaisun nimi ja julkaisija (ja mahdollinen verkko-osoite)	Tekijä. (julkaisuvuosi). <i>Julkaisun nimi</i> . Julkaisija. Mahdollinen verkko-osoite	(Tekijä, julkaisuvuosi) Tekijä (julkaisuvuosi)
Tekijä	Kerrotaan julkaisun nimi, julkaisuvuosi ja julkaisija (ja mahdollinen verkko-osoite)	Julkaisun nimi. (julkaisuvuosi). Mahdollinen tarkentava tieto. Julkaisija/julkaisualusta. Verkko-osoite	(Julkaisun nimi, julkaisuvuosi) Julkaisun nimi (julkaisuvuosi)
Julkaisuvuosi	Kerrotaan tekijä, julkaisuvuoden kohdalle ”n.d.”, julkaisun nimi ja julkaisija (ja mahdollinen verkko-osoite).	Tekijä. (n.d.). <i>Julkaisun nimi</i> . Julkaisija. Mahdollinen verkko-osoite	(Tekijä, n.d.) Tekijä (n.d.)
Julkaisun nimi	Kerrotaan tekijä ja julkaisuvuosi, kuvaillaan lähdemateriaalia hakasulkujen sisälle, ja julkaisija (mahdollinen verkko-osoite)	Tekijä. (julkaisuvuosi). [Lähdemateriaalin kuvaus]. Julkaisija. Mahdollinen verkko-osoite	(Tekijä, julkaisuvuosi) Tekijä (julkaisuvuosi)

Tekstiviite: suora lainaus

- Joskus lähteessä asia sanotaan niin osuvasti, että haluat lainata tekstiä sellaisenaan. Käytä silloin suoraa lainausta.
- **Sido suora lainaus omaan tekstiisi** johdantolauseella, omalla kommentilla tai vertailulla toiseen lähteeseen.
- **Lyhyessä suorassa lainauksessa on lainausmerkit.**
 - Hero (2024, s. 4) toteaa artikkelissaan: ”Aitoihin ja avoimiin haasteisiin perustuvissa innovaatio- ja muotoiluprosesseissa kehittyvät monet henkilökohtaiset ominaisuudet, taidot, tiedot ja asenteet.”
- **Pitkähkö suora lainaus** (neljä riviä tai enemmän) osoitetaan jättämällä sitä edeltävän tekstin jälkeen tyhjä riviväli ja tämän jälkeen sisentämällä suora lainaus muusta tekstistä, jolloin lainausmerkit jätetään pois.
- **Käytä suoria lainauksia hyvin säästeliäästi!**

Tekoälyn käyttö

- Tarkka lähteiden merkintä alkuperäisiin tiedonlähteisiin viitaten on korostunut tekoälyn aikakaudella.
- Huomaa, että tekoäly ei ole hakukone eikä luotettava tiedonlähde.
- Tekoäly toimii **tukiälynä** ja kumppaninasi kirjoitusprosessissa.
- **Tarkista** aina **ajantasaiset HAMKin ohjeet tekoälystä** HAMKin verkkosivuilta:
 - [Tekoäly \(AI\)](#)
 - [Tekoälyn käyttäjän muistilista opiskelijalle](#)
 - [Arenen suositukset tekoälyn käyttämisestä](#)
- Huomaa, että tekoälyn käyttämisestä säädetään myös **HAMKin tutkintosäännössä**.
- Muista, että et käytä tekoälyn kehotteessa mitään luottamuksellista tietoa.
- Katso **esimerkit** tekoälyyn viittaamisesta osiosta 2, s. 55 ja 56.

Lähdeluettelo

- Lähteet sijoitetaan työn loppuun.
- Jokainen tekstissä viitattu lähde merkitään samaan lähdeluetteloon.
- Poikkeus: Julkaisematonta lähdettä ei merkitä luetteloon, ks. Osio 2, s. 25.
- Lähteet merkitään tekijän sukunimen tai henkilötekijän puuttuessa muun tunnisteen (esim. organisaation nimi) mukaan **aakkosjärjestyksessä**.
- Lähde alkaa luettelossa täsmälleen samalla ilmaisulla kuin tekstiviite.
- Lähdeluettelossa kerrotaan tarkat tiedot lähteestä: nimi, vuosi, kustantaja, verkkosivun osoite, jne. Siellä annetaan myös muita tarpeellisia täsmentäviä tietoja, kuten kääntäjän nimi, painoksen järjestysnumero jne.
- Asiakirjamalli tarjoaa lähdeluettelolle oikean tyylin.

Esimerkki lähdeluettelosta

- Campbell, C., Ma, H., Ringle, P. A., Parsons, M. W., Churilov, L., Bendszus, M., Levi, C. R., Hus, C., Kleining, T. J., Fatar, M., Leys, D., Molina, C., Wieratne, T., Curtze, S., Dewey, H. M., Barber, A., Butcher, K. S., De Silva, D. A., . . . Williams, M. (2019). Extending thrombolysis to 4.5–9 h and wake-up stroke using perfusion imaging: a systematic review and meta-analysis of individual patient data. *The Lancet*, 394(10193), 139–147. <https://doi.org/ggxpkb>
- Heikkinen, A. (juontaja). (16.5.2018). *Perhepesä luo synnytykseen uutta hoitokulttuuria* [audiopodcast]. YLE. <https://areena.yle.fi/audio/1-4437194>
- Hero, M.-L. (2024). *InnoKortit 2.0 DBE : Innovaatio-osaaminen monialaisessa tiimissä muotoilulähtöisessä koulutuksessa*. Hämeen ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-784-849-7>
- Kajander-Heinonen, E. (2020). *Sijoitusasiantuntijatyön tehostaminen LEAN-johtamisen keinoin* [opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu] <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020082019808>
- Kiertokapula. (n.d.). Jätehuolto kunnassasi [kuva]. <https://www.kiertokapula.fi/kiinteiston-jatehuolto/jatehuolto-kunnassasi/>
- Malinen, S. (17.6.2020). Kestävän kehityksen opiskelijat ilmastotutoreina. *PorkkanaPuu*. <https://blog.hamk.fi/porkkanapuu/kestavan-kehityksen-opiskelijat-ilmastotutoreina/>
- Marttinen, R. (vetäjä). (2020). *Syventävä lukuohjelma* [webinaari]. Erilaisten oppijoiden liitto ry. <https://eol.adobeconnect.com/pmwwt2s28tny/>
- Nieminen, J. & Virta, J. (2016). *Rakennusten lisälämmöneristäminen*. Kiinteistöalan kustannus.
- Voutilainen, T. (2020). *Digitaalisten palvelujen sääntely*. Alma Talent.

Verkko-osoite: DOI, URN ja URL

Julkaisulla voi olla pysyvä yksilöllinen tunniste kuten Digital object identifier (DOI), Uniform Resource Name (URN) tai verkko-osoite Uniform resource locator (URL). Julkaisun DOI, URN tai URL merkitään lähdeluetteloon http://- tai https://- alkuisena. Mikäli lähteellä on sekä DOI että URN tai URL, merkitään vain DOI. Mikäli lähteellä on URN ja URL, merkitään vain URN. URL merkitään, jos muuta tunnistetta ei ole.

Esimerkki DOI:n sisältävästä lähteestä:

Reilas, T., Katila, T., Kosola, M. & Virtala, A.-M. (2020). A registry-based study of declined foaling rates in Finnhorses. *Agricultural and Food Science*, 29(3), 189–197. <https://doi.org/10.23986/afsci.89440>

Esimerkki lähteestä, jolle on määritelty URN (monet pdf-julkaisut):

Kajander-Heinonen, E. (2020). *Sijoitusasiantuntijatyön tehostaminen LEAN-johtamisen keinoin* [opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu]. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020082019808>

Esimerkki URL:n sisältävästä lähteestä:

Piha, S. (2020). Kuluttajan psykologinen voimaantuminen. *Kulutustutkimus. Nyt*, 13(2), 48–65. <https://journal.fi/kulutustutkimus/article/view/84415/48419>

Pitkien verkko-osoitteiden lyhentäminen lähdeluetteloon

- Pitkien verkko-osoitteiden lyhentäminen on tyyli-, helppolukuisuus- ja esteettisyysseikka, eikä se ole pakollinen.
- Pitkien DOI-osoitteiden lyhentäminen: <http://shortdoi.org/>
- Pitkien URL-verkko-osoitteiden lyhentäminen: <https://tinyurl.com/> tai <https://urly.fi/>
- Esimerkiksi artikkelin Phylogeny and Evolution of the Brown Algae pitkä DOI-osoite <https://doi.org/10.1080/07352689.2020.1787679> lyhentyi Short DOI -palvelussa muotoon <https://doi.org/d7tc>
- Esimerkiksi pitkä URL-osoite <https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-53971956> lyhentyi muotoon <http://tiny.cc/rfsqsz>

Lähdeviitetyökalut

- Voit käyttää **Wordin lähdeviitetyökalua tai muita sovelluksia** kuten Zotero tai Zbib.
- Viitetyökalun käyttö ei ole pakollista mutta voi **helpottaa lähteiden keräämistä ja merkintää**.
- Tuotetun merkinnän tulee kuitenkin noudattaa johdonmukaisesti ohjeita ja olla **käytetyn kielen eli suomen tai englannin kielen käytäntöjen mukainen** (esimerkiksi päivämäärä- ja sivunumeromerkinnät).
- Käyttö edellyttää erityistä **huolellisuutta** työkalun kenttien täytössä!
- **Harjoittele** ohjelman käyttöä ennen opinnäytetyön tekemistä.
- Lähdeviittaustyökalut eivät välttämättä noudata kaikkia APA 7:n tai tämän oppaan ohjeita.
 - Lähdeluettelo ja tekstiviitteet **täytyy tarkastaa ja mahdollisesti korjata** erikseen.

HAMK

Hämeen ammatti-
korkeakoulu

REGIONAL
UNIVERSITY
NETWORK
EUROPEAN UNIVERSITY

Osio 2

Esimerkit

Näin luet esimerkkidioja

Diat muodostuvat seuraavasti:

Jokaisessa diassa on **taulukko**, jossa esitetään

- **vasemmalla** tekstiviitteen ohjeet
 - **oikealla** viitettä vastaavan lähdeluettelomerkinnän ohjeet.
-
- Dian otsikko kertoo lähdetyypin.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Ohje viitteen merkinnästä)	Ohje lähdeluettelomerkinnästä
(Esimerkkiviite)	Esimerkkiviitettä vastaava lähdeluettelomerkintä

Osion 2 Esimerkit sisälllys

Julkaisematon lähde	25
Julkaisu, yksi tekijä	26
Julkaisu, kaksi tekijää	27
Julkaisu, 3–20 tekijää	28
Julkaisu, enemmän kuin 20 tekijää	29
Enemmän kuin yksi lähde samassa tekstiviitteessä	30
Luku tai artikkeli toimitetussa julkaisussa	31
Useita julkaisuja samalta tekijältä	32
Julkaisuvuosi ei ole tiedossa	33
Julkaisuvuosi ei ole tiedossa, sama tekijä	34
Käännetty julkaisu	35
Verkkosivusto: yleisohjeet	36
Verkkosivusto: esimerkkejä	37
Verkkosivusto: saman sivuston useita alisivuja	38
E-kirja ilman sivunumeroita ja äänikirja	39
Artikkeli aikakauslehdessä	40
Artikkeli tai uutinen sanomalehdessä	41
Artikkeli tai uutinen verkkosivulla	42
Artikkeli tieteellisessä aikakausjulkaisussa	43
Opinnäytetyö, pro gradu -tutkielma	44
Väitöskirja	45
Lait ja asetukset	46
Standardit	47
Blogipostaus	48
Radio- tai tv-ohjelma	49
YouTube-video, podcast, webinaari	50
Facebook, X, Instagram	51
Kuvat ja taulukot: yleisohjeet	52
Kuvat ja taulukot: esimerkit	53
Kartta ja paikkatieto	54
Lähteenä tekoäly	55
Kuvan lähteenä tekoäly	56
Tietokoneohjelmat, mobiiliapplikaatiot	57
Tutkimusaineistot lähteenä	58
Toissijainen lähde (lähteessä viittaus toiseen lähteeseen)	59
Anonyymi lähde	60
Tietokantojen erikoistapaukset	61
Tekijän roolin ilmoittaminen	62

Julkaisematon lähde

- Perusperiaate on, että **käytät julkaistuja lähteitä**. Käytä julkaisematonta lähdettä henkilökohtaisena tiedonantona **vain, jos julkaistua tietolähdettä ei ole**.
- Julkaisemattomia lähteitä ovat esimerkiksi
 - luennot ja puheet
 - sähköpostiviestit, tekstiviestit ja pikaviestit
 - puhelinkeskustelut ja henkilöhaastattelut
 - kirjeet ja muistiinpanot
 - intranetsivut ja opiskelumateriaalit, joita kaikki eivät välttämättä pääse näkemään (esim. Moodle).

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Tekstissä tulee avata, kuka tekijä on ja millainen tietolähde on kyseessä. Lähteestä merkitään vain tekijä- tai asiakeskeinen tekstiviite, eikä vastaavaa lähdeluettelomerkintää tule lainkaan. Luennollaan Ikkunoita kriisi- ja traumatyöhön yliopettaja, psykoterapeutti Leena Packalén (henkilökohtainen tiedonanto, 20.1.2022) on avannut... TAI Yrityksen X sisäisiltä intranetsivuilta löytynyt ohje... (Yritys X, henkilökohtainen tiedonanto, n.d.)	Lähdeluetteloön ei merkitä mitään.

Julkaisu, yksi tekijä

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi). <i>Julkaisun nimi kursiivilla.</i> Kustantaja tai muu lähdetieto.
(Rekola-Nieminen, 2021, s. 161)	Rekola-Nieminen, L. (2021). <i>Kirjanpitolaki käytännössä. Keskeiset muutokset.</i> Edita.

Julkaisu, kaksi tekijää

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Sukunimi & Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. & Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi). <i>Julkaisun nimi kursiivilla</i> . Kustantaja.
(Mikkonen & Saarinen, 2018, s. 88)	Mikkonen, I. & Saarinen, A. (2018). <i>Vertaistuki sosiaali- ja terveysalalla</i> . Tietosanoma.

Julkaisu, 3–20 tekijää

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Käytetään vain ensimmäistä nimeä, jonka perään lisätään lyhenne ym.	Tekijöitä merkitään enintään 20 kpl. Tekijät merkitään samassa järjestyksessä kuin julkaisussa.
(Sukunimi ym., julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain., Sukunimi, etunimen 1. kirjain., Sukunimi, etunimen 1. kirjain. & Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi). <i>Julkaisun nimi kursiivilla.</i> Kustantaja.
(Laine ym., 2016, s. 22)	Laine, J., Sallantaus, T. , Syrjänen, K. & Vasander, H. (2016). <i>Sammalten kirjo.</i> Metsäkustannus.

Julkaisu, enemmän kuin 20 tekijää

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Käytetään vain ensimmäistä nimeä, jonka perään lisätään lyhenne ym.:	Merkitään 19 ensimmäistä tekijää, sen jälkeen pilkku, kolme pistettä ja viimeisen tekijän nimi.
(Sukunimi ym., julkaisuvuosi, s. sivunumero)	
(Campbell ym., 2019, ss. 140–142)	Campbell, C., Ma, H., Ringle, P. A., Parsons, M. W., Churilov, L, Bendszus, M., Levi, C. R., Hus, C., Kleining, T. J., Fatar, M., Leys, D., Molina, C., Wieratne, T., Curtze, S., Dewey, H. M., Barber, A., Butcher, K. S., De Silva, D. A., . . . Williams, M. (2019). Extending thrombolysis to 4.5–9 h and wake-up stroke using perfusion imaging: a systematic review and meta-analysis of individual patient data. <i>The Lancet</i> , 394(10193), 139–147. https://doi.org/10.1016/S0140-6736(19)31053-0

Enemmän kuin yksi lähde samassa tekstiviitteessä

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Eri julkaisut erotetaan puolipisteellä.	Julkaisut sijoitetaan aakkosjärjestyksessä omille paikoilleen.
a) Jos lähteet ovat yhtä tärkeitä: (Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero; Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero) (Kauppi, 2024, s. 12; Juntti & Ruohonen, 2023, s. 53)	Juntti, P. & Ruohonen, A. (2023). <i>Muuttuva metsä – opas jatkuvaan kasvatukseen</i> . Like. Kauppi, P. (2024). <i>Luonnon muuttuva monimuotoisuus</i> . Into Kustannus.
b) Jos ensimmäinen lähde on tärkein, laitetaan väliin ohje ks. myös: (Nieminen & Virta, 2016, s. 14; ks. myös Myllärinen, 2024, ss. 22, 29)	Myllärinen, T. (2024). <i>Rakennusalan osaajaksi</i> . Sanoma Pro. Nieminen, J. & Virta, J. (2016). <i>Rakennusten lisälämmöneristäminen</i> . Kiinteistöalan kustannus.

Luku tai artikkeli toimitetussa julkaisussa

Tällä tarkoitetaan julkaisua, jossa on eri kirjoittajien lukuja tai artikkeleita ja julkaisun on toimittanut yksi tai useampi tekijä.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Artikkelin tai luvun kirjoittajan sukunimi, julkaisuvuosi, sivu jolle viitataan)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi). Artikkelin otsikko. Teoksessa teoksen toimittajan etunimen 1. kirjain., sukunimi (toim.), <i>Teoksen nimi kursiivilla</i> (sivut joilla artikkeli on). Kustantaja.
(Eskola, 2018, s. 135)	Eskola, J. (2018). Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat: Laadullisen aineiston analyysi vaihe vaiheelta. Teoksessa R. Valli (toim.), <i>Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2</i> (133–157). PS-kustannus.

Useita julkaisuja samalta tekijältä

Lähteissäsi voi samalta tekijältä olla useita julkaisuja. Lähdeluetteloon merkitään ensin tekijän julkaisut, joiden julkaisuvuosi ei ole selvillä, ja sen jälkeen muut vanhimmasta uusimpaan. Jos tekijällä on yhteisjulkaisuja, ensin luetellaan omat ja sitten yhteisjulkaisut. Julkaisuilla voi olla sama julkaisuvuosi, jolloin ne erotellaan lisäämällä pieni aakkonen vuoden jälkeen, ja luetellaan julkaisun nimen mukaan aakkosjärjestyksessä.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
a) Saman tekijän julkaisut eri vuosilta: (Sukunimi, julkaisuvuosi, julkaisuvuosi, julkaisuvuosi) (Tomperi, 2013, 2015, 2024)	Ensin tekijän n.d.-julkaisut, mikäli niitä on. Tomperi, S. (2013). <i>Käytännön kirjanpito</i> . Edita. Tomperi, S. (2015a). <i>Kehittyvä kirjanpitotaito</i> . Edita
b) Saman tekijän julkaisut samalta vuodelta: (Sukunimi, julkaisuvuosia, julkaisuvuosib) (Tomperi, 2015a, 2015b)	Tomperi, S. (2015b). <i>Yritysverotus ja tilinpäätössuunnittelu</i> . Sanoma Pro. Tomperi, S. (2024). <i>Taloushallinto. Kirjanpito ja tilinpäätöskirjaukset</i> . Edita Oppiminen.
Jos mainitset sivunumerot, erota puolipistein: (Tomperi, 2015a, s. 23; Tomperi, 2015b, s. 51)	Tomperi, S. & Keskinen. V. (2011). <i>Käytännön kirjanpito: harjoituskirja</i> . Edita.
c) Saman tekijän julkaisut ilman julkaisuvuotta: (Sukunimi, n.d.-a, Sukunimi, n.d.-b, Sukunimi, n.d.-c)	

Julkaisuvuosi ei ole tiedossa

Tutki lähde aina tarkoin! Jos missään ei mainita julkaisuvuotta, laitetaan lyhenne n.d.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Julkaisuvuoden paikalle laitetaan kirjaimet n.d. eli no date.	Tekijän tai julkaisijatahon nimi tavalliseen tapaan. (n.d.). <i>Julkaisun otsikko kursiivilla</i> . Tarpeelliset tarkentavat tiedot.
(Tekijä tai julkaisijataho, n.d.)	
(Työterveyslaitos, n.d.)	Työterveyslaitos. (n.d.). <i>Huoneentaulu häiriöiden hillitsemiskeinoista</i> . Aivotyö sujuvaksi -oppimateriaalit. https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/wp-content/uploads/sites/3/2019/11/Aivotyo_sjuvaksi-hairiot.pdf
(MIELI Suomen Mielenterveys ry, n.d.)	MIELI Suomen Mielenterveys ry. (n.d.). <i>Kuule ja näe minut</i> . https://www.mielenterveysseura.fi/sites/default/files/materials_files/kuule_ja_nae_minut_.pdf

Julkaisuvuosi ei ole tiedossa, sama tekijä

Jos samalta tekijältä on useita julkaisuja, joilla ei ole julkaisuvuotta, ne erotetaan toisistaan lisäämällä yhdysviiva ja pieni aakkonen n.d.-lyhenteen perään.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Tekijä, n.d.-a)	Luetellaan julkaisun nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Tekijä. (n.d.-a). Muut lähdetiedot. Tekijä. (n.d.-b). Muut lähdetiedot.
(Invalidiliitto, n.d.-a)	Invalidiliitto. (n.d.-a). <i>Hissi.</i> https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/julkinen-rakennus/tasoero/hissi
(Invalidiliitto, n.d.-b)	Invalidiliitto. (n.d.-b). <i>Invalidiliiton ESKEH-kartoituslomakkeet ja -opas.</i> https://www.invalidiliitto.fi/eskeh-kartoituslomakkeet-ja-opas

Käännetty julkaisu

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Julkaisun kirjoittajan sukunimi, alkuperäisen julkaisun julkaisuvuosi/käännöksen julkaisuvuosi, sivu(t) jolle viitataan)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Käännöksen julkaisuvuosi). <i>Julkaisun nimi kursiivilla</i> (Kääntäjän etunimen ensimmäinen kirjain. Sukunimi, käänt.). Kustantaja. (Alkuperäisteos julkaistu vuosiluku nelinumeroisena)
(Aron, 2002/2020, ss. 92–94)	Aron, E. N. (2020). <i>Erityisherkkä lapsi: tunnista lapsen herkkyyys ja auta häntä kääntämään herkkyytensä voimavaraksi</i> (K. Tiainen, käänt.). Nemo. (Alkuperäisteos julkaistu 2002)

Verkkosivusto 1: yleisohjeet

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Viitataan sivun tekijään ja julkaisuvuoteen. Verkojulkaisulla voi olla sivunumerot, jolloin viitatus sivun nro tulee merkitä viitteeseen. Huom! Viitteeksi ei koskaan tule verkko-osoite.	Tutki lähde tarkoin. Julkaisun ajankohdaksi laitetaan julkaisu- tai päivytyspäivämäärä tai n.d., jos kumpakaan ei ole. Huom! Haettu päivämäärä -tieto merkitään vain, jos sivusto on jatkuvasti päivittyvä ja todennäköisesti samasta osoitteesta voi myöhemmin löytyä eri sisältö. Se merkitään viimeiseksi ennen osoitetta muodossa Haettu pp.kk.vvvv osoitteesta http...
a) Jos sivulla on nimetty henkilötekijä, viitataan henkilön sukunimellä. (Karlsson, 2024)	Karlsson, J. (11.4.2024). <i>Kansalaistiede osallistaa Euroopassa</i>. Avoin tiede. https://avointiede.fi/fi/ajankohtaista/kansalaistiede-osallistaa-euroopassa
b) Jos sivulla ei ole nimettyä henkilötekijää, viitataan julkaisijatahoon. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 2023)	Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. (7.3.2023). <i>Muistisairauksien tutkimus THL:ssä</i>. https://thl.fi/aiheet/kansantaudit/muistisairaudet/muistisairauksien-tutkimus-thl-ssa
c) Jos julkaisuvuotta ei ole tiedossa, käytetään lyhennettä n.d. (Destia, n.d.)	Destia. (n.d.). <i>Tietoa meistä</i>. https://www.destia.fi/tietoa-meista/

Verkkosivusto 2: esimerkkejä

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(McGrath, 2020)	McGrath, M. (2.6.2020). <i>Climate change: older trees loss continue around the world</i> . BBC News. https://www.bbc.com/news/science-environment-52881721
(THL, 2018)	THL. (11.4.2018). <i>Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma</i> . Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin laitos. https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/ehkaisevan-paihde-tyon-toimintaohjelma
(Ruukki Construction Oy, n.d.)	Ruukki Construction Oy. (n.d.). <i>Kattomallisto</i> . Haettu 14.8.2024 osoitteesta http://www.ruukki.com/fin/katot/tuotteet/kattomallisto Huom! Tässä viimeisessä esimerkissä voi olla tarpeen laittaa haettu-päivämäärä, koska mallisto on päivittyvä ja todennäköisesti samasta osoitteesta voi myöhemmin löytyä eri sisältöä.

Verkkosivusto: saman sivuston useita alasivuja

Lähteenä voi olla saman tekijän/julkaisijatahon sivuston eri alasivuja. **Jokaiseen sivuun merkitään oma lähdeviittaus** eikä esim. sivuston pääsivulle. Jos samalta tekijältä on useampi julkaisu, joissa on sama julkaisuvuosi tai n.d., merkitään ne lähdeluetteloon julkaisun otsikon nimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Kela, n.d.-a)	Kela. (n.d.-a). <i>Opintolaina</i> . Haettu 14.8.2024 osoitteesta https://www.kela.fi/opintotuki-opintolaina Haettu pvm -tieto näissä esimerkeissä on tarpeen, sillä sivu on päivittyvä.
(Kela, n.d.-b)	Kela. (n.d.-b). <i>Opintoraha</i> . Haettu 14.8.2024 osoitteesta https://www.kela.fi/opintotuki-opintoraha
(Kela, n.d.-c)	Kela. (n.d.-c). <i>Opintotuki</i> . Haettu 14.8.2024 osoitteesta https://www.kela.fi/opintotuki

E-kirja ilman sivunumeroita ja äänikirja

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
E-kirja ilman sivunumeroita: Ilmoita viitattu kohta esimerkiksi luvun nimellä ja kyseisen luvun kappaleen järjestysnumerolla. Mikäli luvuilla on numerot, käytä niitä. (Vilkkä, 2020, Eettiset lähtökohdat tekstille -luku, kolmas kappale) (Mönkkönen, 2018, luku 2.3)	E-kirja ilman sivunumeroita Merkitään kuten painettu kirja. Sovellusta, kuten BookBeat, Elisa Kirja tms., ei merkitä. Vilkkä, H. (2020). <i>Akateemisen lukemisen ja kirjoittamisen opas</i>. PS-kustannus. Mönkkönen, K. (2018). <i>Vuorovaikutus sosiaalialan asiakastyössä</i>. Gaudeamus.
Äänikirja: Viittaa tunteina, minuutteina ja sekunteina äänikirjan siihen kohtaan, jossa viitattu osio alkaa: (Tekijän sukunimi, teoksen julkaisuvuosi, aikamerkki) (Isomäki, 2021, 3.24)	Tekijä. (vuosi). <i>Julkaisun nimi kursiivilla</i> (Etunimen alkukirjain. Sukunimi, lukija), [äänikirja]. Kustantaja. Isomäki, R. (2021). <i>Ruoka, ilmasto ja terveys</i> (A. Laitinen, lukija) [äänikirja]. Into Kustannus.

Artikkeli aikakauslehdessä

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain (julkaisuvuosi). Jutun otsikko. <i>Lehden nimi, lehden vuosikerta kursiivilla</i> (lehden numero), sivunumerot joilla koko juttu on.
(Riihimäki, 2016, s. 33)	Riihimäki, J. (2016). Äidin tahto. <i>Suomen Kuvalehti</i> , (18), 32–41.
(Perho, 2024)	Perho, A. (25.4.2024). Kun tapahtuu kamalia, teetkö somepäivityksen vai ojennatko auttavan käden? <i>Kotiliesi</i> . https://urly.fi/3zuR Jälkimmäisessä aikakauslehden verkkosivuesimerkissä pitkä verkko-osoite on lyhennetty (ks. Osio 1, s. 20), vuodeksi tarkennettu päivämäärä, sillä lehden numeroa ei ole ilmoitettu sivulla.

Artikkeli tai uutinen sanomalehdessä

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
a) Jos kirjoittaja on tiedossa: (Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero) (Hämäläinen, 2016, s. 12)	Painettu Sukunimi, etunimen 1. kirjain (julkaisupäivämäärä). Jutun otsikko. <i>Lehden nimi kursiivilla</i>, osio tai vastaava. Hämäläinen, U. (1.5.2016). Professorin potkut. <i>Helsingin Sanomat</i>, C12–13.
b) Jos kirjoittaja ei ole tiedossa: (”Jutun/artikkelin otsikko”, julkaisuvuosi) (”Suomessa todettu 59 uutta koronavirustartuntaa”, 2020) Huom! Tekstiviitteessä otsikon voi lyhentää.	Digitaalinen Artikkelin otsikko. (julkaisupäivämäärä). <i>Lehden nimi kursiivilla</i>. http://tarkkainternetosoite.com Suomessa todettu 59 uutta koronavirustartuntaa, sairaalahoidossa 16 potilasta – HS kertoo reaaliaikaiset tiedot koronaviruksen etenemisestä. (18.9.2020). <i>Helsingin Sanomat</i>. https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006564428.html

Artikkeli tai uutinen verkkosivulla

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
a) Jos kirjoittaja tai toimittaja on tiedossa: (Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain (julkaisupäivämäärä). Jutun otsikko. <i>Sivuston nimi kurstiivilla</i> . http://...
(Leino, 2024)	Leino, J. (15.8.2024). Asiantuntija: Marsin vesilöydös voi vauhdittaa avaruuskilpaa ja siksi kysymys avaruuden resurssien hallinnasta on tärkeä. <i>Yle</i> . https://yle.fi/a/74-20105113
(Grön, 2023)	Grön, B. (13.9.2023). Selvitys: mistä kaikesta muotoilualue muodostuu, mitä siellä tapahtuu nyt ja mihin pitäisi olla menossa? <i>Creative Finland</i> . https://urly.fi/3zEk pitkä verkko-osoite lyhennetty esimerkissä
b) Jos kirjoittaja tai toimittaja ei ole tiedossa: ("Jutun/artikkelin otsikko", julkaisuvuosi) ("Britannia on hälytysvalmiudessa", 2024) Huom! Tekstiviitteessä otsikon voi lyhentää.	Artikkelin otsikko. (julkaisupäivämäärä). <i>Lehden tai sivuston nimi kurstiivilla</i> . http://tarkkainternetosoite.com Britannia on hälytysvalmiudessa, sanoo pääministeri Starmer. (9.8.2024). <i>Yle</i> . https://yle.fi/a/74-20104153

Artikkeli tieteellisessä aikakausjulkaisussa

Huomaa, että tieteellisille verkossa julkaistuille artikkeleille löytyy **DOI-osoite** (ks. Osio 1, s. 19) tai **muu pysyvä osoite**, jota tulee käyttää lähdeluettelossa. Tällöin pdf- tai tietokantaosoitetta (ks. Osio 2, s. 60) ei käytetä.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Artikkelin kirjoittajan sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain (julkaisuvuosi). Artikkelin otsikko. <i>Julkaisun nimi kursiivilla</i> , vuosikertanumero(julkaisun numero), sivunumerot joilla artikkeli on.
(Lehtonen, 2015, s. 333)	Lehtonen, K. (2015). Suomalaisen urheiluliikkeen muutosprosessi systeemiteoreettisesti tulkittuna. <i>Hallinnon tutkimus</i> , 34(4), 326–340.
(McCauley & Christiansen, 2019, ss. 2–3)	McCauley, S. M., & Christiansen, M. H. (2019). Language learning as language use: A cross-linguistic model of child language development. <i>Psychological Review</i> , 126(1), 1–51. https://doi.org/10.1037/rev0000126
(Holappa ym., 2023, ss. 290, 293)	Holappa, S., Tuomikoski, A.-M., Oikarinen, A., Kivelä, K., Holopainen, A. & Kaakinen, P. (2023). Näyttöön perustuva hoitotyö perusterveydenhuollon vastaanotoilla. <i>Hoitotiede</i> , 35(4), 289–304. https://journal.fi/hoitotiede/article/view/142069

Opinnäytetyö, pro gradu -tutkielma

Huomaa, että näille löytyy lähes aina URN-osoite eli pysyvä osoite, ks. Osio 1, s. 19.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (julkaisuvuosi). <i>Opinnäytetyön otsikko kursiivilla</i> [opinnäytetyö, Ammattikorkeakoulun nimi]. http://pysyväosoite.com
(Rosová, 2024, ss. 41–42)	Rosová, D. (2024). <i>Exploring Sustainable Potential of Transformable Fashion</i> [opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu]. https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024052114055
(Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (julkaisuvuosi). <i>Pro gradu -tutkielman otsikko kursiivilla</i> [pro gradu -tutkielma, Yliopiston nimi]. http://pysyväosoite.com
(Sjöblom, 2023, s. 33)	Sjöblom, N. (2023). <i>Viherkatot sekä kaupungistumisen ja ilmastonmuutoksen haasteet</i> [pro gradu -tutkielma, Turun yliopisto]. https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023052548111

Väitöskirja

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Sukunimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	Julkaistu väitöskirja: Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi). <i>Väitöskirjan otsikko kursiivilla</i> (mahdollinen julkaisusarja ja numero) [väitöskirja, Yliopiston nimi]. Mahdollinen julkaisutietokanta. http://pysyväosoite.com
(Ahokallio-Leppälä, 2016, s. 84)	Ahokallio-Leppälä, H. (2016). <i>Osaaminen keskiössä – Ammattikorkeakoulun uusi paradigma</i> (Acta Universitatis Tamperensis 2127) [väitöskirja, Tampereen yliopisto]. Trepo. http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0005-0
	Julkaisematon väitöskirja: Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi). <i>Väitöskirjan otsikko kursiivilla</i> [julkaisematon väitöskirja]. Yliopiston nimi.
(Harris, 2014, ss. 22–25)	Harris, L. (2014). <i>Instructional leadership perceptions and practices of elementary school leaders</i> [julkaisematon väitöskirja]. University of Virginia.

Lait ja asetukset

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
a) Jos viitataan koko lakiin, ei tiettyyn pykälään: (Lain nimi lain säädösnumero/antovuosi) (Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015)	Lain nimi säädösnumero/antovuosi. http://osoite.com Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä 817/2015. https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150817
b) Jos viitataan tiettyyn pykälään, se lisätään viitteeseen (tarvittaessa myös momentti): (Valtioneuvoston asetus metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista 452/2013 § 4)	Huom! Pykälänumero ei tule lähdeluetteloon. Verkkosoitteeksi merkitään lain/asetuksen osoite, ei suoraan pykälään. Valtioneuvoston asetus metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista 452/2013. https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130452
c) Jos lain jokainen luku alkaa pykälällä 1, lisätään myös luvun numero (tarvittaessa momentti): (Kirjanpitolaki 1336/1997 luku 3 § 9 mom. 3)	Kirjanpitolaki 1336/1997. https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1997/19971336

Standardit

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Standardin lyhenne/voimaantulovuosi, s. sivunumero)	Sähköinen: Standardin lyhenne. (voimaantulovuosi). <i>Standardin otsikko kursivilla.</i> Sähköisen palvelun nimi.
(SFS ISO3098-1:2015, s. 6)	SFS-EN ISO 3098-1:2015. (2015). <i>Tekninen tuotedokumentointi. Tekstit. Osa 1: Yleiset vaatimukset.</i> SFS Online.
	Painettu: Standardin lyhenne. (voimaantulovuosi). <i>Standardin otsikko.</i> Julkaisija.
	SFS-EN ISO 3098-1:2015. (2015). <i>Tekninen tuotedokumentointi. Tekstit. Osa 1: Yleiset vaatimukset.</i> Suomen standardisoimisliitto SFS ry.

Blogipostaus

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Sukunimi, julkaisuvuosi)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi, päivämäärä). Blogipostauksen otsikko. <i>Blogin nimi kursiivilla</i> . http://postauksentarkkaosoite.com
(Malinen, 2020)	Malinen, S. (17.6.2020). Kestävän kehityksen opiskelijat ilmastotutoreina. <i>PorkkanaPuu</i> . https://blog.hamk.fi/porkkanapuu/kestavan-kehityksen-opiskelijat-ilmastotutoreina/
(Blomgren & Hiljanen, 2020)	Blomgren, J. & Hiljanen, I. (5.11.2020). Työtön vai työkyvytön? <i>Kelan tutkimusblogi</i> . https://tietotarjotin.fi/tutkimusblogi/723013/tyoton-vai-tyokyvyton

Radio- tai tv-ohjelma

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
	Sukunimi, etunimen ensimmäinen kirjain. (pp.kk.vvvv). (titteli). <i>Ohjelman nimi kursiivilla</i> [tiedostomuoto]. Julkaisualusta. Verkko-osoitteen linkki
(Salakari, 2020)	Salakari, H. (29.3.2020). (käsikirjoittaja ja ohjaaja). <i>Kahlittu tahto</i> [äänitiedosto]. YLE Areena. https://areena.yle.fi/audio/1-50436291
(Favreau & Filoni, 2019)	Favreau, J. (käsikirjoittaja) & Filoni, D. (ohjaaja). (12.11.2019). (kausi 1, jakso 1) [TV-sarjan jakso]. TV-sarjassa J. Favreau, D. Filoni, K. Kennedy & C. Wilson (tuottajat), <i>The Mandalorian</i> . Lucasfilm; Golem Creations.
(Ketopaikka & Aaltonen, 2024)	Ketopaikka, P. (ohjaaja, käsikirjoittaja) & Aaltonen, M. E. (käsikirjoittaja). (2024). Kausi 2 TV-sarjassa Linna. E. Ala-Korpua & M. Kuisma (tuottajat) & E. Viherä (vastaava tuottaja), <i>Linna II</i> . Yle. https://areena.yle.fi/1-6102855

YouTube-video, podcast, webinaari

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
a) YouTube (Helsingin yliopisto, 2016)	Julkaisija. (pp.kk.vvvv). <i>Videon nimi/otsikko kursiivilla</i> [video]. Julkaisualusta. Verkko-osoite Helsingin yliopisto. (31.8.2016). <i>Dosentti Minna Huotilainen: Stressi ja aivot</i> [video]. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=U8Tpn4Ra0k0
b) Podcast (Heikkinen, 2018)	Tekijä (rooli). (pp.kk.vvvv). <i>Podcastin nimi/otsikko kursiivilla</i> [audiopodcast]. Julkaisualusta. Verkko-osoite Heikkinen, A. (juontaja). (16.5.2018). <i>Perhepesä luo synnytykseen uutta hoitokulttuuria</i> [audiopodcast]. YLE. https://areena.yle.fi/audio/1-4437194
c) Webinaari (Kotila & Tuulaniemi, 2019)	Tekijä (rooli). (vuosi tai tarkka päivämäärä). <i>Webinaarin nimi/otsikko kursiivilla</i> [webinaari]. Julkaisualusta/Julkaisutaho. Verkko-osoite Kotila, O. & Tuulaniemi, J. (vetäjät). (2019). <i>Kaikki mitä sinun tulisi tietää muotoilusta NYT</i> [webinaari]. Gofore. https://gofore.com/webinaari-kaikki-mita-sinun-tulisi-tietaa-muotoilusta-nyt/

Facebook, X, Instagram

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
a) Facebook (Sukunimi, julkaisuvuosi) (Niinistö, 2016)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (pp.kk.vvvv). <i>Facebook-päivityksestä enintään 20 ensimmäistä sanaa kursiivilla</i> [päivitys TAI video]. Facebook. http://facebook.com/tarkka_osoite/ Niinistö, S. (21.3.2016). <i>Joskus järkyttyy jo heti aamusta. Tänään kävi niin. Valtteri, 11-vuotias poika, kertoi tv:ssä kokemuksistaan. Häntä syrjitään ja nimitellään ihonvärinsä vuoksi</i> [päivitys]. Facebook. https://www.facebook.com/niinisto/posts/1001325063238261
b) X (Stubb, 2024)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain. [kirjoittajan @käyttäjätunnus]. (pp.kk.vvvv). <i>X:stä enintään 20 ensimmäistä sanaa kursiivilla</i> #hashtag [huomautus liitekuvasta, jos on] [huomautus linkistä, jos on] [x]. X. http://x.com/tarkka_x:n_osoite/ Stubb, A. [@alexstubb]. (9.8.2024). <i>The United States, Egypt and Qatar have laid out a proposal for a ceasefire in Gaza and the release of hostages</i> [linkki whitehouse.gov] [x]. X. https://x.com/alexstubb/status/1821805717868687597
c) Instagram (Uxgoodies, 2020)	Sukunimi, etunimen 1. kirjain tai käyttäjätunnus. [@käyttäjätunnus]. (pp.kk.vvvv). <i>Instagram-päivityksestä enintään 20 ensimmäistä sanaa kursiivilla</i> [päivitys TAI video]. Instagram. https://www.instagram.com/tarkka_osoite/ Uxgoodies [@uxgoodies]. (29.5.2020). <i>Reasons People Uninstall Apps</i> [päivitys]. Instagram. https://www.instagram.com/p/CAxpxY7g-Qc/

Kuvat ja taulukot: yleisohjeet

- Jokaista kuvaa tai taulukkoa tulee avata ja mainita siitä **tekstissä ennen sen esiintymistä, esimerkiksi:**
 - Kuvassa 3 esitetään aineiston analyysissa muodostuneet teemat ja niiden alateemat.
- Kuvat ja taulukot **numeroidaan juoksevasti** ja niihin **viitataan aina numeron tarkkuudella**.
- Kuvan ja taulukon **numero ja otsikko**, johon sisältyy tekstiviite, tulee **objektin yläpuolelle**.
- Kuvasitaatteja voi pääsääntöisesti opinnäytetyössä käyttää, jos ne liittyvät olennaisesti asiaan ja tekijä mainitaan ja ne on julkaistu jossain. **Tarkista** kuitenkin mahdolliset käyttöoikeuden rajoitukset tapauskohtaisesti.
- Katso **lisää ohjeita** HAMKin asiakirjamallin käyttöohjeista (linkki HAMKin opinnäytetyösivuilla).
- Lisätietoja kuvien viittauksista myös: <http://libguides.aalto.fi/imagoa>
- Jos teet muokkauksia kuvaan tai taulukkoon, merkitse tieto otsikon tekstiviitteeseen (mukaillen...):
 - Taulukko 3. Työikäisten liikkumissuosituksat (mukaillen UKK-instituutti, n.d.).
- Kuviin ja taulukoihin tulisi saavutettavuuden vuoksi lisätä vaihtoehtoinen teksti, ks. <https://www.saavutettavasti.fi/kuva-ja-aani/kuvat/>

Kuvat ja taulukot: esimerkit

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Kuvan juokseva numero. Kuvan nimi (tekijä, vuosi, sivunumero).	
Kuva 1. Jätehuolto kunnassasi (Kiertokapula, n.d.).	Kiertokapula. (n.d.). Jätehuolto kunnassasi [kuva]. https://www.kiertokapula.fi/kiinteiston-jatehuolto/jatehuolto-kunnassasi/
Kuva 2. Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys (Opetushallitus, 2022, s. 40).	Opetushallitus. (2022). Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys [kuva]. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2022_2.pdf

Kartta ja paikkatieto

Varmista aina kyseisen karttapalveluja tarjoavan sivuilta ohjeet kyseisen sivuston käyttöön ja sen viittaamiseen. Voit hakea näitä esimerkiksi hakusanoilla ”tekijänoikeudet”, ”copyright”, ”attribution” tai ”how to cite”. Muokkaa lähdeviitemerkintääsi näiden ohjeiden mukaisesti. Tarkista myös, tarvitseeko itse karttaan tehdä merkintä lähteestä. Karttapalvelut saattavat tuottaa sellaisen automaattisesti.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Palveluntarjoaja. (vuosi TAI n.d.).	Palveluntarjoaja. (n.d.). Kartan nimi [kartta TAI kartan kuvaus]. Haettu XX.XX.XXXX osoitteesta URL hyperlinkkinä
Kuva 1. Ajoreitti HAMKin Hämeenlinnan korkeakoulukeskuksesta HAMKin Forssan toimipisteeseen (Google, n.d.).	Google. (n.d.). [Ajo-ohje HAMK Hämeenlinna – HAMK Forssa]. Haettu 28.4.2022 osoitteesta http://tiny.cc/1p3ruz

Tiedoksi: Koska dynaamisesti luoduilla kartoilla (esim. Google Maps) ei ole otsikkoa, tulee kartan sisältö kuvailla hakasulkeiden sisälle ja sisällyttää kartan hakupäivämäärä. Koska kyseessä on kuvaus eikä kartan nimi, ei hakasulkeissa olevaa tietoa kursivoida.

Lähteenä tekoäly

Huom! Tekoäly ei ole hakukone, eikä se ole luotettava tiedonlähde. Tekoäly voi kertoa käyttämänsä lähteet listana, mutta yleensä ei. **Lähdekritiikki ja vastuu tiedon oikeellisuudesta on aina tekijällä.** Tekoäly kehittyy nopeasti, joten katso aina ajantasaiset HAMKin tekoälyohjeet. (Ks. Osio 1, s. 16)

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Tekoälyn kehittäjä, vuosi) (OpenAI, 2023) (Microsoft, 2024)	Tekoälyn kehittäjä (vuosi). Käytetty tekoäly (ja sen versio jos tiedossa). [Laaja kielimalli]. Hakupäivämäärä osoitteesta verkko-osoite OpenAI. (2023). ChatGPT (3.5.2023 versio) [Laaja kielimalli]. Haettu 1.9.2023 osoitteesta https://chat.openai.com/ Microsoft. (2024). Copilot. Haettu 20.8.2024 osoitteesta https://copilot.microsoft.com/
Esimerkki: Kysyttäessä ”Mikä on alustatalouden yleistymisen merkittävin haaste?”, ChatGPT vastaa tämän olevan vaikutus perinteiseen liiketoimintamalliin ja työmarkkinoihin (OpenAI, 2023).	OpenAI. (2023). ChatGPT (3.5.2023 versio) [Laaja kielimalli]. Haettu 1.9.2023 osoitteesta https://chat.openai.com/

Kuvan lähteenä tekoäly

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Tekstissä kuvaan viitatessa kerrotaan tarkasti, millä ohjelmalla ja milloin kuva on generoitu. Kuvatekstistä täytyy käydä ilmi, että kuva on tekoälyn tekemä. Esimerkiksi: Kuva 1. Tekoälyn generoima kuva x:stä. Kuvan alla kerrotaan sanoilla Lisätietoja, millä kehotteella kuva on luotu. Esimerkiksi: Lisätietoja: Kuvan generoi ohjelma Adobe Firefly pvm. kehotteella x	Tekoälyn kehittäjä. (vuosi). Käytetty tekoäly (ja sen versio jos tiedossa). Tekoälylle annettu kehote [kuva]. Haettu hakupäivämäärä osoitteesta verkko-osoite Adobe. (2023). Adobe Firefly. Kehote [kuva]. Haettu 7.12.2023 osoitteesta www.esimerkkiosoite.fi

Huom! Jos päädyt käyttämään työssäsi tekoälyn generoimaa kuvaa, muista kertoa tarkasti tekstissä perustelut tekoälyn käyttämiselle ja kehotteen muotoilun valitsemiselle. Varmista ohjaajaltasi, että tekoälyn generoima kuva on sallittu osaksi opinnäytetyötäsi. Tutustu myös käyttämäsi palvelun käyttöehtoihin, **äläkä koskaan käytä kehotteessa mitään luottamuksellista tietoa.**

Jos käytät jossain julkaisussa jo julkaistua tekoälykuvaa, viittaa lähteeseen normaalisti. Kerro Lisätietoja-kohdassa, että kuva on tekoälyn generoima ja tuo esille kehotteet, jos ne ovat tiedossa.

Tietokoneohjelmat, mobiiliapplikaatiot

Lähteisiin merkitään vain erikoisohjelmat, ei esimerkiksi Microsoft, Adobe jne.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Borenstein ym., 2014)	Borenstein, M., Hedges, L., Higgins, J. & Rothstein, H. (2014). <i>Comprehensive meta-analysis</i> (Version 3.3.070) [tietokoneohjelma]. Biostat. https://www.meta-analysis.com/
(Epocrates, 2019)	Viite tiettyyn kohtaan mobiiliapplikaatiossa: Epocrates. (2019). Interaction check: Aspirin + sertraline. Teoksessa <i>Epocrates medical references</i> (Version 18.12) [mobiiliapplikaatio]. Google Play Store. https://play.google.com/store/apps/details?id=com.epocrates&hl=en_US

Tutkimusaineistot lähteinä

Viittaa tutkimusaineistoihin lähteinä silloin, kun olet käyttänyt **jo olemassa olevaa julkaistua tutkimusaineistoa**.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(D'Souza & Wiseheart, 2018)	D'Souza, A. & Wiseheart, M. (2018). <i>Cognitive effects of music and dance training in children</i> (ICPSR 37080; Version V1) [tutkimusaineisto]. ICPSR. https://doi.org/10.3886/ICPSR37080.v1
(Pew Research Center, 2018)	Pew Research Center. (2018). <i>American trends panel Wave 26</i> [tutkimusaineisto]. https://pewsocialtrends.org/dataset/american-trends-panel-wave-26/

Toissijainen lähde

Käyttämässäsi lähteessä voidaan viitata toiseen lähteeseen. Ensijaisesti etsi alkuperäinen lähde. **Viittaa toissijaiseen lähteeseen vain**, jos alkuperäinen lähde ei ole saatavilla tai et pysty lukemaan sitä esim. kielimuurin vuoksi.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Tekstissä tulee avata, mistä ja mihin asiantuntijuuteen perustuvasta lähteestä on kyse. Esimerkissä Berning on kirjoittajan käyttämä toissijainen lähde, jossa viitataan alkuperäiseen lähteeseen (Lünenborg).	Lähdeluetteloön merkitään ainoastaan toissijainen eli käyttämäsi lähde, esimerkkitapauksessa Berning.
a) Tekijäkeskeinen viite: Nora Berningin (2011, s. 23) mukaan Margareth Lünenborg (2005) määrittelee autenttisuuden ominaisuudeksi, joka... tai b) Asiakeskeinen viite: Autenttisuus on ominaisuus, joka... (Lünenborg, 2005, Berningin, 2011, s. 23 mukaan).	Berning, N. (2011). Narrative Journalism in the Age of the Internet. New Ways to Create Authenticity in Online Literary Reportages. <i>Textpraxis</i>, 3(2). http://www.uni-muenster.de/Textpraxis/nora-berning-narrative-journalism-in-the-age-of-the-internet

Anonyymi lähde

Joskus esim. opinnäytetyön tilaaja haluaa pysyä anonyyminä eikä anna lupaa mainita nimeään tai mitään itseensä viittaavaa tekstissä. Tilaaja on kuitenkin saattanut antaa luvan käyttää tilaajan sisäisiä tai julkisia lähteitä tekstissä.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
a) Julkinen lähde mutta anonymisoitu esim. tilaaja toiveesta, henkilötekijä ei tiedossa: (Luonnehdinta tilaajasta kuten yritys, kaupunki tai kunta, vuosi tai päivämäärä tai n.d.) (Yritys X, 2024)	Tilaajan nimeä tai verkko-osoitetta ei kerrota. Yritys X. (2024). <i>Toimintakertomus</i> [anonymisoitu]. Yrityksen verkkosivut.
b) Julkinen lähde mutta anonymisoitu esim. tilaaja toiveesta, henkilötekijä tiedossa: (Anonyymi, 2023)	Anonyymi. (12.3.2023). Blogikirjoitus yrityksen verkkosivuilla [anonymisoitu]. Yrityksen verkkosivut.
c) Julkaisematon lähde Tekijäkeskeinen viite esimerkiksi: Tilaajan intranetin (henkilökohtainen tiedonanto 12.8.2024) prosessiohjeessa kuvataan ...	Lähdeluetteloön eri merkitä mitään.

Tietokantojen erikoistapaukset

Tietokantojen nimiä tai niistä haettujen lähteiden URL-osoitteita ei yleensä mainita, paitsi muutamassa poikkeustapauksessa, kuten verkkosanakirjat, Cochrane, JBI Database ja Terveysportti, joiden sisältöä ei saa muualta. Jos lähde ei ole avoimesti kenen tahansa saatavilla, viitataan verkkopalvelun tai tietokannan yleiseen osoitteeseen.

Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
(Sukunimi tai palvelun tai organisaation nimi, julkaisuvuosi, s. sivunumero)	
(Hietanen, 2019)	Hietanen, H. (2019). Säärihaavan konservatiivinen hoito. <i>Terveysportti</i> . http://www.terveysportti.fi/
(Sanakirja.fi, n.d.)	Sanakirja.fi. (n.d.). Lainhuudatusleimavero. https://www.sanakirja.fi/
(Joanna Briggs Institute, 2019)	Joanna Briggs Institute. (2020). Older People: Antipsychotics. [Recommended Practices]. <i>Joanna Briggs Institute Evidence-based Practice Database</i> . osoitteesta http://joannabriggs.org/
(Tieteen termipankki, 2013)	Tieteen termipankki. (2013). Mikrobiologia: maljahajotus. https://tieteentermipankki.fi/wiki/Mikrobiologia:maljahajotus
Huom! Vuosiluku on tässä tapauksessa sivun päivitysvuosi.	

Tekijän roolin ilmoittaminen

Muiden kuin kirjoittajien tai toimittajien tekijän valinnassa on erikoistapauksia, joista tässä on muutama esimerkki. Tekijän rooli ilmoitetaan lähdeluettelossa suluissa nimen jälkeen. Esimerkiksi: Karukoski, D. (Ohjaaja). Ks. myös Osio 2, s. 49 ja 50.

Julkaisutyyppi → Tekijä, joka valitaan	Tekstiviite	Lähdeluettelomerkintä
Elokuva → Ohjaaja	(Karukoski, 2011)	Karukoski, D. (ohjaaja). (2011). <i>Napapiirin sankarit</i> [elokuva]. Sandrew Metronome.
TV- tai suoratoistosarja → Päävastuullinen tuottaja	(Kieksi, 2019)	Kieksi, S. (ohjaaja ja tuottaja). (1.10.2019). Sinnittelyä nollatuloilla (kausi 4, jakso 1) [TV-sarjan jakso]. Dokumenttisarjassa <i>Some Deep Story</i> . Yle Areena. https://areena.yle.fi/1-50146948
Podcast-jakso → Podcast-jakson juontaja tai jos ei juonnettu > kertoja	(Tuomilehto, 2024)	Tuomilehto, H. (kertoja). (15.7.2024). <i>Näin rakennat itsellesi paremmat unet</i> [audiopodcast]. Yle. https://areena.yle.fi/podcastit/1-71119492
Webinaari → Webinaarin vetäjä, ohjaaja tai opettaja	(Marttinen, 2020)	Marttinen, R. (vetäjä). (2020). <i>Syventävä lukuohjelma</i> [webinaari]. Erilaisten oppijoiden liitto ry. https://eol.adobeconnect.com/pmwwt2s28tny/
Valokuva → Valokuvaaja	(Anand, Khan & Yasin, 2020)	Anand, C., Khan, M. & Yasin, D. (valokuvaajat). (2020). [Valokuvasarja Kashmirista]. The Pulitzer Prizes. https://www.pulitzer.org/winners/channi-anand-mukhtar-khan-and-dar-yasin-associated-press
Striimattu verkkovideotallenne → Videon tallentanut henkilö, ryhmä tai organisaatio		